

Ime organizacije	Transkulturalna Psihosocijalna Obrazovna - TPO Fondacija
Kratki opis	Misija TPO Fondacije je zagovarati, promovirati i štiti ljudska prava, demokratiju, vladavinu prava, izgradnju mira, obrazovanje, rodnu ravnopravnost, liderstvo mladih i osnaživanje žena.
Naziv politike	Politika za zaštitu djece
Autorica	Program direktorica TPO Fondacije
Odobravatelj	Upravni odbor TPO Fondacije
Svrha i opis	Ova politika kao i relevantne procedure obavezuju TPO Fondaciju prema Politici zaštite djece uključujući poštovanje fundamentalnih vrijednosti i principa ljudskih prava, prava djece i zaštite dostojanstva i integriteta djece s kojom radi. Svrha ove Politike jeste učiniti TPO Fondaciju bezbjednom za djecu promovirajući svijest i izbjegavajući rizik ili stvarnu povredu djece od strane uposlenika, predstavnika, programa ili aktivnosti.
Dostavljeno	Partnerima, savjetnicima, vanjskim saradnicima, dobavljačima, volonterima, i drugim osobama, organizacijama i institucijama s kojima radimo (kolektivni naziv partneri)
Početak	10.1.2016.
Datum revidiranja	12.2.2020.

TERMINOLOGIJA I DEFINICIJE

A. **Dijete ili djeca:** Svi ispod 18 godina starosti.

- **Zloupotreba djece:** Bilo koja radnja (ili aktivnost) koju osobe, institucije ili stranke učine ili ne spriječe direktnu ili indirektnu zloupotrebu djecu ili štete njihovoj sigurnosti i zdravom razvoju u odrasle osobe. Glavne kategorije zloupotrebe djece su:
- **Fizička zloupotreba:** Namjerno korištenje fizičke snage koja sa ili bez intencije uzrokuje rizik stvarne povrede ili patnje kod djeteta. Fizička snaga uključuje ne samo udaranje (rukom ili nogom), nego i drmanje, štipanje, guranje, vučenje, grabljenje, spaljivanje, obrezivanje ženskih genitalija, torturu, i druge fizičke radnje. Fizička povreda ili patnja može uključivati, ali nije ograničena samo na modrice, ožiljke, otok mekog tkiva, hematome, frakture, uganuća, iščašenja, opekotine, povrede organa, smrt, trajnu nebrigu i druge ozbiljne povrede.
- **Emocionalna zloupotreba:** Naškoditi djetetovom emocionalnom, intelektualnom, mentalnom ili psihološkom razvoju. Ovo može da se pojavi kao poseban slučaj ili kao dio redovnih aktivnosti. Emocionalna zloupotreba podrazumijeva ali nije ograničena samo na ponižavanje ili degradiranje (npr. zvati ga ružnim imenom, prijetiti, vikati, psovati, zadirkivati, konstantno kritikovati, ponižavati, stalno sramiti, itd.), neuspjehu prepoznavanja dječijih emocionalnih potreba, odbijanju, ignoriranju, teroriziranju, izoliranju ili zatvaranju.
- **Zapostavljanje:** Nепрепозnavanje osnovnih fizičkih ili psihičkih potreba djeteta bilo namjerno ili nenamjerno. Zanemarivanje uključuje ali nije ni ograničeno samo na osiguranje adekvatne ishrane, dovoljne ili sezonski pogodne odjeće ili smještaja, već i neuspjehu izbjegavanja ozlijeda, neuspjehu osiguranja adekvatnog nadzora, neuspjehu osiguranja odgovarajuće medicinske brige ili tretmana ili osiguranju neodgovarajućeg medicinskog tretmana (npr. davanje lijekova kad nije odobreno), ili neuspjehu osiguranja okoline koja je fizički sigurna (npr. izloženost nasilju, ostajanje na nesigurnom mjestu, nesigurne prakse spavanja, ostavljanje djeteta neovlaštenoj osobi, pristup oružju ili predmetima koji ozlijeđuju, neuspjeh osiguranja za djecu sigurnog prostora itd.).
- **Seksualno uznemiravanje:** Svi oblici seksualnog nasilja i prisile, seksualnih zahtjeva, manipulacije ili varanja uključujući incest, rani i prisilni brak, silovanje, uključenost u ili izlaganje nepristojnim slikama/videima (pornografija), seksualno ropstvo/trgovina ljudima, i zakonsko silovanje. Seksualno uznemiravanje može uključiti ali nije limitirano na nepristojno dodirivanje ili izlaganje, eksplicitni seksualni jezik usmjeren na ili o djetetu i pridobivanje povjerenja djeteta. Seksualno uznemiravanje ne uključuje uvijek dodirivanje. Seksualno iskorištavanje je svako stvarno ili pokušajno

- zloupotrebljavanje pozicije ranjivosti, diferencijalne snage, povjerenja u seksualne svrhe uključujući ali nije limitirano na novčano profitiranje, socijalno ili politički, od seksualnog iskorištavanja drugog. Budite sigurni da je tehnologija ponekad korišteno sredstvo da se dijete seksualno iskorištava. Seksualna zloupotreba i uznemiravanje djece ispod 18 godina starosti je uznemiravanje djece i kršenje Politike. Tu se može upotrijebiti i kaznena prijava, ovisno o godinama pristalice, lokalnim zakonima i običajima.
- **Pridobivanje povjerenja** je proces u kojem odrasla osoba gradi vezu sa djetetom ili djetetovim skrbnikom kako bi zadobio djetetovo ili skrbnikovo povjerenje u svrhu seksualnog uznemiravanja ili zlostavljanja djeteta. Pridobivanje povjerenja se tipično javlja u fazama, može se dogoditi online ili uživo, od strane stranca ili osobe koju dijete ili skrbnik poznaju. S obzirom da je to postepeni proces, ponekad ga je teško detektirati. Ovo su neki od indikatora koji pokazuju da odrasla osoba nastoji pridobiti povjerenje djeteta ili njegovog staratelja:
    - Pridaje više pažnje jednom djetetu
    - Osigurava djetetu nagrade ili privilegije
    - Izolira dijete od druge djece
    - Izražava interes za dijete koje je posebno ranjivo ili u stanju potrebe (npr. dijete koje je ranije iskorištavala druga osoba)
    - Sprijateljuje se s roditeljima ili skrbnicima koji su odgovorni za djetetovu zaštitu
    - Osigurava djetetu alkohol ili droge
    - Ostvaruje intimnost (tj. šali se na samo njima dvoma razumljiv način ili govori djetetu da ga niko ne razumije kao osoba koja nastoji pridobiti povjerenje)
    - Prijeti, ucjenjuje, zastrašuje ili prepada dijete tako što mu govori da će učiniti nešto njegovoj porodici ili prijateljima.
  - **Izrabljivanje:** Stvarno uznemiravanje ili pokušaj uznemiravanja koristeći poziciju ranjivosti, diferenciju moći, ili povjerenje u korist pojedinca koristeći položaj moći, moć, privilegija ili bogatstvo (kroz primamljivanje, manipulaciju, prisilu ili varanje) s ciljem uključivanja djeteta u rad, kućno ropstvo, prisilni kriminalitet, novačenje u vojsku ili za potrebe organa za transplantaciju.

Tipično, osoba ili osobe koje izrabljuju dijete čine to kako bi profitirale novčano, društveno ili politički. To se može dogoditi jednom djetetu ili grupi djece, u mjestu rođenja, izvan mjesta rođenja, ili na međunarodnoj razini. Izrabljivanje djeteta može uključivati ali nije ograničeno na:

    - Kućno ropstvo (npr. čišćenje, briga o djetetu, kuhanje, i dr.)

- Prisilni rad (uglavnom u industriji ili poljoprivredi)
  - Prisilne kriminalne aktivnosti poput džeparenja, prosjačenja, transportiranja droga, proizvodnje droge, prodaje plagirane robe korištene u korist prevare
  - Prisilno mobiliziranje djece ili uključivanje u bande
- B. **Dječiji podaci:** Papirna ili elektronska informacija koja sadržava lične informacije za svrhe našeg programa.
- C. **Zaštita djeteta:** Zaštita djeteta znači osiguranje sigurne okoline za djecu. Nastojimo zaštititi djecu od svih oblika uznemiravanja i izrabljivanja u svim mjestima u kojima radimo, uključujući ranjive zajednice u Bosni i Hercegovini i zemljama regije i promičemo prava i zaštite djeteta na međunarodnoj razini.
- D. **Politika za zaštitu djece:** Ova politika sadrži definicije, terminologiju, procedure i prakse koje koristimo kako bismo učinili TPO Fondaciju kao organizaciju sigurnom za djecu. Politika zaštite djece obavezuje svaku osobu uključenu u rad TPO Fondacije na individualnu i kolektivnu odgovornost i preventivne radnje s ciljem osiguranja i zaštite djece od namjerne ili nenamjerne radnje koja vodi riziku od stvarne povrede od strane uposlenika TPO Fondacije, predstavnika, vanjskih saradnika ili partnera koji imaju kontakt s djetetom ili utiču na njih kroz naše programske aktivnosti.
- E. **Dobrobit djeteta:** Dobrobit djeteta znači uređenje zajednice da bude sigurna za djecu. To uključuje izvještaje o uznemiravanju djeteta koje se dogodi izvan TPO Fondacije i/li se zahtijeva zakonski ili lokalnim normama da se prijavi lokalnim vlastima, koje mogu uključivati porodične, javne ili institucijske navode uznemiravanja djeteta.
- F. **Gosti:** Svi koji nisu zaposleni u TPO Fondaciji i nisu njeni predstavnici, a pozvani su da prisustvuju programima ili da učestvuju u aktivnostima koje je osigurala TPO Fondacija
- G. **Komunikacija s javnošću:** Dijalog u javnom prostoru s ciljem slanja poruke specifičnoj publici. Događaji, konferencije, promocije knjiga, TV, radio ili časopisi, e mail i društvene mreže su neki od oblika javne komunikacije.
- H. **Predstavnici:** Uposlenici, volonteri, pripravnici, savjetnici, članovi odbora, partneri i drugi koji rade s djecom u korist TPO Fondacije, oni koji prisustvuju programima TPO Fondacije.
- I. **Društvene mreže:** Oblici elektronske komunikacije/sadržaja koji se koriste da se podijele informacije, komentari, poruke, slike, video i drugi sadržaji putem društvenih mreža TPO Fondacije

TPO Fondacija ima 0% stopu tolerancije na uznemiravanje djece!

OBAVEZE

TPO Fondacija je obavezana da sprovodi programe na način koji je siguran za djecu, koji osigurava i pomaže zaštititi djece od svakoga s kim je TPO Fondacija u kontaktu. Svim predstavnicima TPO Fondacije se eksplicitno zabranjuju aktivnosti koje mogu rezultirati bilo kakvim oblikom seksualnog uznemiravanja. Politika TPO Fondacije je da kreira i proaktivno njeguje okruženje koja imaju za cilj prevenirati i osujetiti bilo koju aktivnost i propust, bilo namjerno ili nenamjerno, koji dovode dijete u rizik od bilo kojeg oblika zloupotrebe. Od svih se predstavnika TPO Fondacije očekuje da se ponašaju na način konzistentan ovim obavezama i dužnostima. Bilo kakva povreda ove politike će se tretirati kao ozbiljan prekršaj i rezultat će poduzetim disciplinskim mjerama, do određenog roka i uključujući prekid ugovora, i druge prave lijekove.

Kroz programe, TPO Fondacija nastoji promovirati:

Preveniciju uznemiravanja djece: nastojati kroz svijest, dobru praksu i trening, minimizirati rizike prema djeci i poduzeti pozitivne korake koji će pomoći djeci koja su potencijalne žrtve.

- **Prijavu uznemiravanja djece:** osigurati da svi predstavnici znaju koje korake poduzeti i kome se obratiti kada se pojavi zabrinutost u vezi sa politikom zaštite djece.
- **Reagiranje na uznemiravanje djece:** angažirati se kroz aktivnosti koje pomažu i štite djecu kada se pojavi zabrinutost za njihovu dobrobit, pomagati one koji iskazuju zabrinutosti; vršiti monitoring i poduzimati odgovarajuće korektivne korake kako bi se preveniralo ponovno pojavljivanje takvih aktivnosti.
- **Sastanci za podizanje svijesti o obavezama Politika o zaštiti djece:** osigurati da su svi predstavnici adekvatno upoznati i potpomognuti u prevenciji, prijavi i odgovoru na zabrinutost o zaštiti djece, i osigurati da su svi predstavnici obaviješteni i svjesni očekivanja u skladu sa ovom politikom.

- **USKLAĐENOST SA POZITIVNIM DRŽAVNIM I MEĐUNARODNIM ZAKONIMA I PROPISIMA**

Politika TPO Fondacije je da bude u skladu sa zakonodavstvom matične zemlje i njenih propisa koji štite dobrobit djeteta ili u skladu sa međunarodnim standardima, koji god od njih osiguravaju bolju zaštitu. Zahtjevi ove politike za zaštitu djece su dodatak svim drugim pozitivnim propisima, uključujući ali ne ograničavajući se na zahtjeve donatora. Osnovni međunarodni i državni pravni dokumenti uključuju:

Međunarodni dokumenti

- Konvencija o pravima djeteta i neobavezni protokoli uz Konvenciju o zabrani učešća djece u oružanim sukobima i prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji. (Dio Ustavnog okvira BiH)

Bosna i Hercegovina (državni nivo):

- Akcioni plan za djecu BiH 2011-2014
- Strategija za borbu protiv nasilja nad djecom BiH 2012-2015.
Krivični zakon BiH (Službeni glasnik BiH, Br. 37/03)
- Prekršajni zakon BiH (Službeni glasnik BiH, Br. 20/04)
- Zakon o kaznenom postupku BiH (BiH Službeni glasnik, Br. 36/03)
- Zakon o zabrani diskriminacije BiH (Službeni glasnik BiH, Br. 59/09)
- Zakon o ravnopravnosti spolova BiH (Službeni glasnik BiH, Br. 16/03, 102/09 i 32/10)
- Okvirna politika o ranom rastu i razvoju djece u BiH (Službeni glasnik BiH , Br. 36/12)

PROCEDURE U SLUČAJU SEKSUALNIH AKTIVNOSTI S DJECOM

Politika TPO Fondacije podrazumijeva da je svaka osoba ispod 18 godina starosti dijete i da je maloljetnik/ca. Maloljetno dijete ne može legalno dati pristanak na seksualne aktivnosti. Seksualna aktivnost s djetetom sa ili bez njegovog pristanka će se tretirati kao ozbiljan prekršaj i rezultat će poduzetom disciplinskom mjerom, uključujući prekid ugovora, kao i druge dostupne pravne postupke i mjere.

ODGOVORNOST MENADŽMENTA

Menadžment TPO Fondacije se obavezuje na poduzimanje svih odgovarajućih korektivnih radnji. Disciplinska mjera, prekid ugovora, pravni postupak i druge aplikativne radnje kao odgovor na kršenje Politike o zaštiti djece će se poduzeti protiv bilo koje individue koja je počinila povredu Politike o zaštiti djece ili bilo koja osoba a da je znala za kršenje ove politike i nije reagirala ili prijavila.

ODBOR ZA ZAŠTITU DJECE – OZD

Odbor za zaštitu djece (OZD) čini programska direktorica, koordinator i dvije predstavnice kantonalnih ministarstava obrazovanja i Odbor će kontinuirano vršiti monitoring i evaluaciju implementacije Politike o zaštiti djece tokom implementacije projektnih aktivnosti i evaluirat će prekršaje ove politike kako bi identificirao i adresirao propuste i nejasnoće primjene, procedure i protokole Politike. Evaluacije će biti procesne i analitičke i činit će integralni dio finalnog narativnog izvještaja o projektnim aktivnostima.

POVJERLJIVOST U PITANJIMA POLITIKE ZAŠTITE DJECE

TPO Fondacija ima obavezu upravljati osjetljivim informacijama s dužnom pažnjom, profesionalno i u skladu s relevantnim zakonima. Osoblje mora čuvati sve informacije o bilo kojem izvještaju o sumnji ili stvarnom incidentu strogo povjerljivo i može otkriti informacije samo menadžmentu TPO Fondacije i Odboru za zaštitu djece TPO Fondacije.

PROCEDURE

Prevenција incidenata u okviru Politike o zaštiti djece

Smjernice TPO Fondacije u prevenciji povreda zaštite djece uključuju:

A. Ublažavanje rizika zaštite djece u projektnom planiranju i implementaciji

- Procjena rizika će biti sprovedena za sve programe i aktivnosti koji uključuju djecu ili one koji imaju direktan uticaj na djecu. Svi programi od njihova kreiranja do završetka će biti evaluirani kako bi se osiguralo da sadržavaju standarde za zaštitu djece. Pored programa, druge aktivnosti koje sprovodi TPO Fondacija, implementatori ili partneri mogu uključivati ali nisu ograničeni na istraživanje, zagovaranje, medijske kampanje i događaje (uključujući dječiju participaciju).
- Gdje je moguće, prakticirat će se "Pravilo dvoje odraslih", pri čemu dvoje ili više odraslih, članovi Odbora za zaštitu djece vrše superviziju i prate sve aktivnosti u kojima su djeca uključena i prisutna sve vrijeme.¹

Predstavnici nikada ne smiju:

- Ponašati se na načine koji mogu biti nasilni ili dovoditi djecu u opasnost od zlostavljanja
- Udarati, fizički napadati ili fizički uznemiravati djecu ili ih plašiti da će to uraditi
- Sprovoditi ponašanja koja su fizički neprikladna ili seksualno provokativna
- Biti u seksualnim aktivnostima ili imati seksualnu vezu sa bilo kim ko je ispod 18 godina starosti bez obzira na godine većine/pristanaka ili lokalnog običaja
- Ostati sami preko noći sa jednim ili više djece učesnika u programu TPO Fondacije a koji nisu članovi porodice, bilo u njihovoj kući, prostorijama provođenja projekta ili negdje drugo
- Da dijete učesnik programa koje nije član njihove porodice, ostane preko noći u njihovoj kući

---

¹ Pravilo dvoje odraslih se mora koristiti zbog toga što (1) značajno smanjuje rizik incidenta zlostavljanja, (2) štiti od lažnih optužbi, (3) smanjuje odgovornost i moguće tvrdnje o zanemarivanju i (4) nudi dodatnu pomoć u slučaju nezgode ili hitnosti

- Spavati u istom krevetu sa djetetom učesnikom programa ili spavati u istoj sobi gdje dijete spava, a da nije član njihove porodice
- Pozvati djecu da prenoće u hotelu ili drugom smještaju, mjesnom ili međunarodnom, bez relativnog predstavnika/ce TPO Fondacije
- Razmjenjivati lične kontakt podatke ili tražiti od djece njihove lične podatke
- Razvijati veze s djecom koje mogu biti eksploatirajuće ili nasilne
- Koristiti jezik, sugerirati ili nuditi savjet djeci koji je nedoličan, uvredljiv ili nasilan
- Nuditi djeci stvari lične prirode koje oni sami mogu uraditi (npr. toalet, oblačenje, hranjenje, pranje, itd.)
- Opraštati ili učestvovati u ponašanju djece koje nije sigurno ili je ilegalno
- Djelovati na načine koji su sramni, ponižavajući, omalovažavajući ili degradirajući prema djeci, ili perpetuirati bilo koji oblik emocionalnog uznemiravanja
- Diskriminirati, pokazati nepošteno preferiranje ili različito postupanje prema pojedinoj djeci korisnicima, isključujući druge;
- Tražiti da se sastanu s djecom daleko od odraslih ili provesti previše vremena sami sa djecom korisnicima daleko od drugih na način koji može biti interpretiran kao neprimjeren i/li,
- Izložiti djecu neprimjerenim slikama, filmovima, muzici i vebstranovima uključujući sadržaj za odrasle, neprimjerene slike (pornografija) i nasilje.

Ova lista nije potpuna niti ograničena na navedeno. Predstavnici moraju, sve vrijeme, izbjegavati radnje koje se mogu tumačiti tako da konstruiraju nedoličnu praksu ili potencijalno uvredljivo ponašanje. Predstavnici se nikada ne smiju dovesti u poziciju podložnu napadu i optužbi za nedolično ponašanje.

B. Sigurno zapošljavanje

TPO Fondacija će zapošljavati samo one predstavnike koji su obučeni za rad s djecom. Prakse o striktnoj dječijoj sigurnosti pri zapošljavanju se apliciraju na sve kandidate, koje uključuju ali nisu ograničene na potvrđivanju identiteta kandidata, provjeri referenci, provođenju intervjua, kriminalnu i seksualnu prekršajnu bazu. Partneri, donatori, posjetitelji, oni koji ne rade direktno s djecom ali potpisuju ugovor s TPO Fondacijom će dobiti Politiku za zaštitu djece uz obavezu da poštuju principe politike Fondacije s kojom rade. Novinari koji rade na promociji i vidljivosti programa koje implementiramo su informirani o Politici za zaštitu djece, procjeni rizika i aktivnoj superviziji njihovog posla.

Verbalni brifing o zaštiti djece

Svi TPO programski posjetitelji, potencijalni vanjski saradnici, budući partneri ili saradnici će dobiti verbalni brifing o zaštiti djece, primjenjiv prema odgovornosti stranke. **(Pogledati Aneks I – Nacrt verbalnog brifinga o zaštiti djece)**

C. Aktivna supervizija predstavnika posjetitelja

Sve predstavnike i posjetitelje će pratiti i nadgledati osoblje TPO Fondacije kada direktno rade s djecom kako bi se osiguralo da je njihovo ponašanje usklađeno s Politikom. Prije ostvarenog kontakta s djecom, bit će upoznati s cijelom verzijom Politike. Ista se procedura sprovodi sa svim pojedincima, institucijama, partnerima i vanjskim saradnicima koji će raditi s djecom kroz programe TPO Fondacije.

D. Član o zaštiti djece u svim partnerskim ugovorima

Član o zaštiti djece je dodat svim ugovorima TPO Fondacije za sve partnere, predstavnike, vanjske saradnike i sve druge individue ili organizacije/institucije s kojima ćemo raditi na programskim aktivnostima. Svi partneri su obavezni da poštuju Politiku potpisivanjem ugovora. **(Pogledati Aneks II – Član o zaštiti djece u svim TPO partnerskim ugovorima)**

E. Posjetitelji stranice i Politika zaštite djece

Svi posjetitelji stranice će biti upoznati sa Politikom za zaštitu djece u njenoj punoj veličini na engleskom i B/H/S jeziku u inoviranoj verziji. Politika je dostupna na vebsajtu TPO Fondacije.

IZVJEŠTAVANJE O POVREDAMA ZAŠTITE DJECE

Svi će predstavnici znati koje korake poduzeti i koga kontaktirati kada se pojave povrede u pogledu sigurnosti djece. Neuspjeh reportiranja povrede, razumne sumnje ili znanja o nedoličnom ponašanju u skladu s Politikom će se tretirati kao ozbiljan prekršaj i može rezultirati disciplinskom mjerom.

Institucionalno izvještavanje

Institucionalni izvjestitelji uključuju primarno ministarstva obrazovanja i škole koje su glavni partneri TPO Fondacije na programima. Programi TPO Fondacije koji se organiziraju unutar osnovnih i srednjih škola se susreću sa zahtjevima poštovanja Politike o zaštiti djece TPO Fondacije i državnih zakona i politika nametnutih školama od strane ministarstava obrazovanja. Ove dvije politike nisu oprečne jedna drugoj i školsko osoblje je upoznato sa objema politikama i

procedurama. U slučaju bilo kakve povrede zaštite djece, odgovorne osobe koje prve poduzimaju neophodne korake su:

- Nastavnik/ca (Predstavnik/ca TPO ili odgovorni školski nastavnik ili bilo koji vanjski saradnik koji ima direktni kontakt s djecom)
- Pedagog/inja
- Psiholog/inja
- Socijalni radnik/ca
- Školski menadžment

Izveštaj o kršenju Politike o zaštiti djece

Svi izvještaji o sumnji na kršenje ili o stvarnim kršenjima ove Politike se moraju predati školskom menadžmentu i menadžmentu TPO Fondacije kroz 24 sata od prekršaja ili nakon uvida u prekršaj. Svi predstavnici na koje se odnosi ova politika moraju ispuniti Formular o prijavi kršenja Politike zaštite djece. Formular je dostupan onlajn na veb sajtu TPO Fondacije, te isti poslati u printanoj ili u elektronskoj verziji putem e maila. **(Pogledati Aneks III – Formular o prijavi kršenja Politike za zaštitu djece)**

Kontakt informacije

Sumnja na kršenje ili da je kršenje Politike o zaštiti djece počinjeno može se prijaviti anonimno ili imenovano putem maila tpo@tpofond.org ili putem telefona 033 663 350. U slučaju neposredne potrebe za intervencijom lokalnih vlasti, napominjemo da odmah pozovete sljedeće lokalne institucije: Policija 122, Ambulanta 124, Vatrogasci 123. Izvjestitelji će također odmah kontaktirati roditelje djece direktno uključene u incident. Nakon reagiranja lokalnih vlasti, izvjestitelji će ispuniti Formular o kršenju Politike za zaštitu djece i predati ga menadžmentu TPO Fondacije.

Menadžment i Odbor za zaštitu djece i praćenje povreda Politike zaštite djece

Svaki izvještaj o kršenju Politike za zaštitu djece koji zaprimi TPO Fondacija zahtijevat će sastanak menadžmenta TPO Fondacije i Odbora za zaštitu djece u vezi s daljim koracima koje je neophodno poduzeti. U korelaciji sa školskim menadžmentom, lokalnim vlastima i drugim organima, izvještaj će biti pripremljen sa detaljnim planom rješenja incidenta. Svaki razgovor koji se odnosi na istragu će biti propisno dokumentiran. Zvanični izvještaj će biti kompletiran za sve incidente koji slijede i biti unesen u bazu Odbora za zaštitu djece. Izvještaji moraju uključiti i zaključke i preporuke Politike o zaštiti djece (npr. procese, procedure, ili kadrovske poslove) kako bi se utvrdile korektivne ili kadrovske mjere.

PODIZANJE SVIJEŠTI O OBLIGACIONOJ POLITICI ZAŠTITE DJECE

Svi uposlenici TPO Fondacije imaju obavezu da se pridruže sastancima i internim aktivnostima u vezi da podizanjem svijesti o Politikama za zaštitu djece. Aktivnosti planira i izvršava Odbor za zaštitu djece jednom godišnje, uz mogućnost održavanja većeg broja sastanaka ako se za to ukaže potreba. Glavne tačke obaveza Politike za zaštitu djece koje se raspravljaju na sastancima jesu:

- Upoznavanje s Politikom o zaštiti djece
- Raspravljavanje o najnovijim i revidiranim verzijama i dodatnim aneksima na postojeću Politiku
- Upoznavanje s novim programima i osjetljivim programskim aktivnostima u vezi s direktnim radom s djecom
- Brainstorming o promociji dječijih prava kao jednim od načina prevencije nasilja
- Pripremanje uposlenika TPO Fondacije za slučajeve prekršaja Politike zaštite djece
- Pripremanje monitoring plana za Politiku za zaštitu djece
- Raspravljavanje o izvještaju Odbora za zaštitu djece i upoznavanje osoblja sa novim odlukama, itd.

Komunikacijski materijali (intervjui, fotografija i film)

Svaki komunikacijski materijal koji uključuje slike ili informacije o djeci podliježe državnim zakonima, a TPO Fondacija je obavezna poduzeti radnje prema zakonu i ponašati se u skladu sa zakonom. Nikakav materijal koji uključuje slike ili informacije o djeci se ne može uzeti bez dozvole roditelja i nastavnika ukoliko je događaj organiziran u školi. Prije bilo koje radnje koja uključuje prikupljanje materijala o djeci, potvrda o saglasnosti roditelja/staratelja će biti dostavljena na potpis svim roditeljima/starateljima potencijalne djece koja će biti uključena u relevantnim aktivnostima. Potvrda o saglasnosti uključuje kratki opis, opis planiranih aktivnosti, cilj aktivnosti i korištenje kreiranog materijala sa aktivnosti, datum i mjesto. Potpisane saglasnosti od strane roditelja ili staratelja su pristanak na rad s djecom u relevantnim aktivnostima, nepotpisane ili odbijene saglasnosti će se razumjeti kao nepristanak i njihova djeca neće uzeti učešće u navedenim aktivnostima.

Istraživanje i monitoring, evaluacija, procjena i učenje (MEPU)

Sva istraživanja i MEPU aktivnosti zahtijevaju etički pregled u skladu sa zakonom, donatorskim zahtjevima i etičkim standardima. Proces provjere će biti usklađen s ovom politikom.

Dječiji podaci

Svaki predstavnik/ca ima obavezu dostaviti podatke o djeci TPO Fondaciji koji su prikupljeni tokom njihovog angažmana na programskim aktivnostima TPO Fondacije i nijedan podatak o djeci predstavnik/ca ne može koristiti u bilo koje svrhe bez dozvole TPO Fondacije. TPO Fondacija će koristiti podatke o djeci u skladu sa državnim zakonima i propisima o zaštiti identiteta i dječijih prava.

Djeca s drukčijim mogućnostima ili s poteškoćama

Djeca s drukčijim mogućnostima ili s poteškoćama u razvoju su u većem riziku od uznemiravanja. Tamo gdje se djeca sa posebnim potrebama koriste našim programima, moramo učiniti sve potrebne napore kako bismo osigurali inkluziju i sigurnost. Da bi se promovirao najbolji način osiguranja usluga djeci s drukčijim mogućnostima ili s poteškoćama, najbolje je:

- Konsultirati se s djetetom kako bi se bolje razumjele njegove ili njene potrebe
- Konsultirati se s roditeljom/starateljem kako bi se bolje razumjele potrebe djeteta, kao i ograničenja, ako ih ima, za ponuđene aktivnosti
- Biti svjestan stavova koje dijete, njegova ili njena porodica, zajednica i druga djeca u programu ili aktivnostima može i mogu imati prema djetetu s poteškoćama u razvoju i ohrabrivati inkluziju i participaciju do najviših mogućih granica

Programi i aktivnosti moraju biti inkluzivni i dobro osmišljeni za djecu sa posebnim potrebama i poteškoćama u razvoju. Za djecu čije drukčije mogućnosti ili poteškoće mogu biti nevidljive ili neočigledne, osoblje će, u skladu sa svojim mogućnostima, učiniti razumne napore da prilagodi programske aktivnosti, da promovira inkluziju i ponudi alternativne aktivnosti u kojima mogu učestvovati sva djeca. Validnost posebne potrebe se nikada ne smije dovoditi u pitanje ili je odbaciti.

Participacija djece i inkluzija

Da bi se promovirala sigurnost, inkluzija i pravična participacija za svu djecu neovisno o njihovim mogućnostima, rasnoj pripadnosti, nacionalnoj pripadnosti, religijskim vjerovanjima, jezicima, rodu ili rodnom udruženju, LGBT+ identitetu i medicinskim/fizičkim uslovima, svi programi i aktivnosti će biti procjenjivani da se vidi da li uzimaju u obzir ove faktore, od početka procesa kreiranja usluga do njihove primjene. Gorenavedeni faktori nisu konačni.

ZAHTJEVI TRENINGA

Interni trening	Učestalost
Trening o Politikama za zaštitu djece	Po uvođenju a potom jednom godišnje

MEHANIZMI MONITORINGA

Nad čime vršimo monitoring?	Izvor podatka	Izvršitelj	Nivoi eskalacije	Učestalost
Sve programske aktivnosti	Projekt koordinator i Odbor za zaštitu djece	Odbor za zaštitu djece	Predsjednik Odbora za zaštitu djece i Direktorica koja je vršila nadzor nad provođenjem Politike i procedurama	Tokom jedne godine

PROCEDURA ODOBRENJA IZUZEĆA

Procedura/ Radnja	Izvršitelj
Izuzeća od ove politike pismenim putem odobrava Predsjednik Odbora i Direktorica TPO Fondacije	Osoba koja traži izuzeće od ove politike
Zapisivanje i zadržavanje odobrenja izuzeća	Direktorica

KONTROLA VERZIJE

Datum verzije	Napravljene revizije
12.2.2020.	Revizija postojeće Politike za zaštitu djece
10.1.2016.	Ažuriran dokument

ANEKS I

NACRT VERBALNOG BRIFINGA O ZAŠTITI DJECE

Niti jednoj osobi nije dozvoljeno da stupa u kontakt s djecom ako postoji indikacija da je ta osoba pod dejstvom nekih supstanci ili izgleda neprimjereno i nesigurno.

Nacrt: TPO Fondacija se obavezuje osigurati djecu tokom svojih programa. Svi ispod 18 godina su djeca. Naš prioritet je obezbijediti sigurnost djece u svemu što radimo, i imamo nultu stopu tolerancije prema zanemarivanju i zloupotrebi djece. Ovdje su neke od stvari koje morate znati tokom posjeta našim programima. Izuzev ako niste razgovarali i dogovorili s direktorom TPO Fondacije neke od ispod nabrojanih radnji, koje su u tom slučaju dio planiranih i dozvoljenih aktivnosti za realizaciju programa, molimo vas da ne radite sljedeće:

- Tokom posjete, dužnost je osoblja TPO Fondacije da vas prati kroz posjetu programu. Naša obaveza štíćenja djece znači da aktivno moramo nadgledati svaki kontakt između vas i djece u našim programima.
- Molimo vas da obratite pažnju da se prema djeci odnosite dostojanstveno i sa poštovanjem
- Ne toleriramo nikakav oblik zloupotrebe djece – nenamjerni ili namjerni – uključujući neprimjeren fizički kontakt nasilne ili seksualne prirode, verbalni napad i emocionalno zlostavljanje
- Molimo vas da ne opskrbljujete dijete novcem ili bilo čime od vrijednosti
- Molimo vas da ne pomažete djeci da rade stvari lične prirode koje mogu obaviti sami (npr. oblačiti ih, voditi u toalet, prati ih itd.)
- Nije dozvoljeno razmjenjivati kontakt podatke s djecom. Ovo uključuje telefon, e mail, društvene mreže, instant poruke, ili bilo koji drugi način komunikacije.
- Molimo vas da ne tražite od djece da dijele nikakve lične podatke o sebi
- Dok ste u posjeti našem programu, tražimo od vas da odmah informirate uposlenika ukoliko se pojavi nešto što vas zabrinjava i čemu možete svjedočiti
- Ukoliko imate pitanja o Politici za zaštitu djece ili o ponašanjima koja su pogubna za djecu, molimo vas da javite tim lideru ili domaćinu.

Ukoliko uočimo bilo šta zabrinjavajuće tokom posjete, naša je dužnost intervenirati kako bismo obezbijedili sigurnost i zaštitu djece.

ANEKS II

ČLAN O ZAŠTITI DJECE U SVIM TPO PARTNERSKIM UGOVORIMA

Svaki ugovor koji TPO Fondacija potpisuje s partnerima, savjetnicima, vanjskim saradnicima, dobavljačima, i drugim individuama, organizacijama ili institucijama s kojima radimo (kolektivno nazvani partnerima) sadržava član o poštovanju Politike za zaštitu djece:

“Partner se obavezuje poduzeti radnje u skladu s Politikom za zaštitu djece, poštovati principe ljudskih prava i prava djece, obavezuje se reportirati povredu Politike za zaštitu djece, kršenje prava, integriteta ili dostojanstva djece, ukoliko se to dogodi tokom realizacije programskih aktivnosti.”.

ANEKS III

FORMULAR O PRIJAVI KRŠENJA POLITIKE ZA ZAŠTITU DJECE

Svaka osoba koja uzima učešće u programskim aktivnostima i svjedoči kršenju Politike zaštite djece se obavezuje reportirati incident popunjavanjem formulara o prijavi kršenja Politike zaštite djece. Izvještaj je anonimn ili javan. Formular je dostupan na web stranici TPO Fondacije na engleskom i B/H/S jeziku, ali i u elektronskoj formi kao i isprintan na mjestima gdje se sprovode programske aktivnosti.

Izvještaj:

FORMULAR O PRIJAVI KRŠENJA POLITIKE ZA ZAŠTITU DJECE

Napomena: Sadržaj i informacije u ovom formularu se neće objavljivati, bit će korištene isključivo za zaštitu djece i prevenciju od svih oblika nasilja nad djecom.

** U slučaju da želite ostati anonimni, ne ispunjavajte dijelove formulara o ličnim podacima

DATUM PRIJAVE: _____

IME I PREZIME PODNOSITELJA PRIJAVE: _____

KONTAKT TELEFON I E MAIL PODNOSITELJA PRIJAVE:

_____

DATUM, MJESTO I VRIJEME INCIDENTA KRŠENJA POLITIKE:

_____

_____

OPIS DOGAĐAJA:

_____

_____

_____

POTPIS PODNOSITELJA PRIJAVE: _____